

Årsredovisning 2024

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
2. NÄMNDENS ANSVAR	2
3. HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	2
4. MÅLUPPFYLLELSE	3
SAMMANSTÄLLNING AV MÅLUPPFYLLELSE	3
1 HÖG KVALITET	4
2 STOR VALFRIHET.....	5
3 HÖG ATTRAKTIVITET.....	5
4 HÖG EFFEKTIVITET	8
5 HÅLLBAR UTVECKLING	10
5. PERSONAL	11
6. EKONOMI	12
DRIFTREDOVISNING	12
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER.....	12
TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET – VA-VERKSAMHETEN	16
TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET – AVFALLSVERKSAMHETEN	17
INVESTERINGSREDOVISNING	19
INVESTERINGAR FASTIGHETSVERKSAMHETEN	19
INVESTERINGAR PARK- OCH GATUVERKSAMHETEN	22
INVESTERINGAR VA-VERKSAMHETEN	26
INVESTERINGAR AVFALLSVERKSAMHETEN	28
INVESTERINGAR MARK OCH STRATEGISK PLANERING	28
7. RISKER	29

1. Inledning

Ekonomi

Året inleddes med att förvaltningen per sista mars lämnade en negativ prognos för helåret uppgående till 9,2 miljoner kronor exklusive VA- och avfallsverksamheten, vilket föranledde att åtgärder vidtogs för att under året förbättra resultatet. Arbetet har bestått både av åtgärder för att öka intäkter och minska driftkostnader. Åtgärderna har balanserats mot potentiellt negativa effekter både på kort och lång sikt. En av de konkreta åtgärder som förvaltningen vidtagit är att driftavtalet inom hamnverksamheten sagts upp och en ny upphandling genomförs med förändrad omfattning vilket får en positiv ekonomisk effekt från och med andra kvartalet 2025. Vidare har kostnadsnivån inom verksamheterna i möjligaste mån hållits nere genom omprioriteringar och genom att inte utföra vissa operativa arbeten. Trots vidtagna åtgärder kvarstår ett underskott uppgående till 3,1 miljoner kronor för 2024 exklusive VA- och avfallsverksamheten. Underskottet består i stora delar av ett ofördelaktigt driftavtal inom hamnverksamheten samt en underfinansiering av vinterkostnaderna. Vidare har kapitalkostnaderna för den skattefinansierade verksamheten underbudgeterats med cirka 3 miljoner kronor. Det negativa utfallet kompenseras delvis med överskott inom andra delar av nämndens verksamhet där tillfälliga neddragningar har kunnat genomföras.

För helåret 2024 redovisar VA-verksamheten ett negativt resultat uppgående till 8,2 miljoner kronor. En delförklaring till det negativa resultatet ligger i ökade reparationskostnader med anledning av ett åldrande VA-nät. En ytterligare negativ avvikelse är beräkningen av verksamhetens kapitalkostnader där den externa upplåningsräntan inte har beaktats i budget och prognos.

Avfallsverksamheten har för helåret budgeterat för ett överskott om 2,5 miljoner kronor. För helåret 2024 redovisar avfallsverksamheten ett negativt resultat uppgående till 2,7 miljoner kronor beroende på bland annat lägre intäkter från taxekollektivet samt ökade kostnader för matavfall, förpackningar och restavfall.

Arbetet med att utveckla verksamhetens huvudprocesser har fortskridit under året och genom denna kvalitetssäkring skapas förutsättningar för långsiktig effektivitet och kostnadskontroll. Under året har även processförbättrande arbete påbörjats inom områden såsom ledningssystem samt verksamhetsstyrning, vilket kommer att intensifieras under 2025 och syftar till att skapa ett mer standardiserat sätt att arbeta med styrning och uppföljning inom förvaltningens alla verksamheter.

Måluppföljning

Måluppföljningen gör gällande att fyra av de totalt nio målen anses vara uppfyllda, fyra mål anses delvis uppfyllda och ett mål anses inte vara uppfyllt. I budgetuppföljningen per sista augusti bedömdes att vissa indikatorer som då delvis uppnådde sin målnivå i stället skulle bli helt uppfyllda vid årets slut. Förvaltningen har arbetat intensivt för att fler av de indikatorer som är beslutade ska uppnå sina målnivåer. Inom alla målområden har stora utvecklingskliv tagits för målområdet som helhet, dock finns målområden där specifika aktiviteter inte har varit möjliga att genomföra. Här kan exempelvis nämnas nämndmålet ”tekniska nämnden ska ha stärkt förmåga utifrån krisberedskap, säkerhet och klimatförändringar” där fastställda aktiviteter inte har genomförts som planerat under året och därmed har målet inte kunnat uppnås. Under året har däremot avgörande aktiviteter genomförts som syftar till att nämnden ska ha stärkt förmågan utifrån krisberedskap, säkerhet och klimatförändringar. Det gäller aktiviteter såsom iordningställande av kommunägda skyddsrum, förberedelse för reservkraft samt framtagande av en nödvattenplan. Det breda och tidskrävande arbetet inom detta område har resulterat i att förvaltningen inte har haft tillräckliga resurser för att även kunna inrätta en stabsfunktion eller att revidera kontinuitetsplanen. Dessa aktiviteter kommer i stället att genomföras under 2025.

2. Nämndens ansvar

Tekniska nämndens uppdrag består i att långsiktigt förvalta, vårda och utveckla kommunens tillgångar i form av mark och infrastruktur inom områdena mark och vatten, fastighet, hamn, gata och trafik samt park och natur. I uppdraget ingår bland annat förvaltning av kommunens fastighetsbestånd, avtalsuppföljning, planering, hantering av kartor och medverkan i plan- och exploateringsprojekt.

Tekniska nämnden är lokalförsörjningsansvarig för all kommunal verksamhet som bedrivs i egen regi vilket innebär att, förutom förvaltningen av kommunens egna fastigheter, även ansvara för inhyrning av externa lokaler som används i den kommunala verksamheten. Bland annat ska nämnden bevaka att de kommunala fastigheterna hyrs ut och används på ett ekonomiskt och effektivt sätt. Tekniska nämnden svarar i egenskap av lokalförsörjningsansvarig nämnd för reinvesteringar, ombyggnationer samt nybyggnationer i kommunens fastighetsbestånd.

Tekniska nämnden förvaltar och utvecklar även kommunens egen kvartersmark, ej planlagd mark, vattenområden, grönområden, gator, vägar, parker, övriga allmänna platser samt kommunens småbåtshamnar och allmänna vatten- och avloppsanläggningar (nedan VA-anläggningar). Nämnden handlägger frågor om naturvård, renhållning, avfallshantering, kollektivtrafik, trafiksäkerhet samt parkering och kommunal trafikövervakning.

Med VA-verksamheten ansvarar nämnden för att förse alla abonnenter med dricksvatten och att omhänderta spillvatten på ett miljöriktigt sätt. Danderyds kommun är medlem i två kommunalförbund, Norrvatten som producerar och levererar dricksvatten till kommungräns samt Käppalaförbundet som tar om hand och renar spillvattnet. Medarbetarna inom VA-verksamheten arbetar med planering och uppföljning inom alla delar av VA-området. Juridik och kartverk är också viktiga delar liksom abonnentfrågor och taxefrågor. VA är en viktig del i exploatering och annan samhällsutveckling.

Med avfallsverksamheten ansvarar tekniska nämnden för att samla in avfall under kommunalt ansvar från hushåll och verksamheter samt informera om återvinning av avfall. Genom att kommunen samlar in avfallet säkerställs det att avfallet tas om hand på ett miljöriktigt sätt och inte riskerar att orsaka fara för hälsa eller miljö.

Till samhällsutvecklingsförvaltningen hör även verksamheten för mark och strategisk planering, vilken arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Verksamheten ansvarar för markförvaltning av kommunens egen kvartersmark, ej planlagd mark och vattenområden, exploatering, översiktlig planering, och strategiska frågor inom trafik, hållbarhet, miljö, klimat och energi.

3. Händelser av väsentlig betydelse

Under hösten 2023 fick samhällsutvecklingsförvaltningen i uppdrag, efter beslut av tekniska nämnden, att genomföra en utredning som syftar till att säkerställa goda förutsättningar för tekniska nämnden att fullfölja sitt uppdrag.

Samhällsutvecklingsförvaltningen har med extern resurs genomfört en kartläggning och genomlysning av förvaltningens huvudprocesser och rutiner. Syftet med genomlysningen var att identifiera brister samt att föreslå konkreta åtgärder för att kvalitetssäkra och effektivisera processer och rutiner inom tekniska nämndens ansvarsområden.

Genomlysningen har återrapporterats till tekniska nämnden löpande under utredningstiden och vid tekniska nämndens sammanträde den 5 juni 2024 presenterades slutrapporten. Tekniska nämnden noterade slutrapporteringen och uppdrog åt samhällsutvecklingsförvaltningen att ta fram ett förslag till plan för hantering av resultatet.

Planen presenterades för tekniska nämnden under tredje kvartalet 2024 varefter arbetet med att säkra goda processer och rutiner fortskrider.

Under 2023 påbörjades arbetet med att säkerställa funktion för skyddsrummen i kommunägda fastigheter. Arbetet har i stort följt den tidigare kommunicerade tidplanen där det i skyddsrummet i Majstigens förskola under 2025 återstår omfattande åtgärder att genomföra för att det ska bli besiktigt och godkänt. I samverkan med kommunledningskontoret pågår planeringsarbete för att säkerställa kapacitet för reservkraft vid prioriterade fastighetsobjekt. Investeringsmedel finns inkluderad i budget 2024 med plan för 2025 samt 2026.

Arbetet med att implementera kommunens nya hyresmodell pågår. Arbetet innebär att samtliga lokalyresavtal uppdateras och omförhandlas i enlighet med bestämmelserna i den nya hyresmodellen. Implementeringen innefattar framtagande av ekonomiska grunddata för hyressättning, omförhandlingar av avtal samt översyn av gränsdragningslistor.

Under året har VA-verksamheten tagit beslut om att byta leverantör av driftövervakningssystemet för alla pumpstationer och tryckstegringsstationer. Det nya systemet är säkrare och innebär större möjligheter till fjärrstyrning. På tio strategiska punkter i spillvattennätet har flödesmätare installerats. De registrerar förändringar i flöde. På det sättet kan förebyggande åtgärder vidtas för att hindra breddning. Samtidigt kan större läckor upptäckas då de ofta ger ett högre spillvattenflöde.

För avfallsverksamheten har den största förändringen varit att förpackningsinsamlingen har övergått från privat regi till kommunal. Därför har kommunen ett antal aktörer som är auktoriserade att hämta förpackningar fastighetsnära från flerfamiljshus. Det är kommunen som ansvarar för insamling av avfallet men tanken är att producenterna ska bekosta insamlingen. Avfallsverksamheten har under verksamhetsåret också gått ut på upphandling för insamling av fettavskiljarslam, auktorisering för entreprenör av insamling av spillfett och returpapper från flerfamiljshus.

Under 2024 gick kommunens avfallsplan in i sin andra målperiod, som löper 2024–2026. Fokusområden för den kommande perioden är förpackningar, byggnadsmassor, bygg- och rivningsavfall, textilier, grovavfall, engångsartiklar samt matsvinn från verksamheter. I och med detta avslutades målperioden 2021–2023 som handlade om system efter behov, återanvändning, cirkulärt material, matavfall, skräp och nedskräpning.

4. Måluppfyllelse

Avsnittet redogör för nämndens målprognos för helåret samt tillhörande indikatorer och aktiviteter. Målen är fördelade under strategiområden som målen är kopplade till.

Sammanställning av måluppfyllelse

Bedömning	Uppfylld ●	Uppfylld delvis ◆	Uppfylld ej ■	Saknar prognos ▬
Antal	4	4	1	0

1 Hög kvalitet

Nämndmål: 1.1 Tekniska nämnden ska ha en god kommunikation med medborgare, kunder och abonnenter

Bedömning för målet: ◆ Målet anses vara delvis uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
Andelen inkomna ärenden som inte hanteras inom 2 arbetsdagar	minska	–
Antal E-tjänster inom verksamhetens ansvarsområden	5	2
Antal standardiserade svar för inkomna ärenden	10	4
Antal kunskapshöjande insatser	4	5
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet		

Nyckeltalet andelen inkomna ärenden som inte hanteras inom två dagar är inte möjligt att följa upp med anledning av att systemanpassning inte har genomförts i nödvändig omfattning.

Avfallsverksamheten har under året tagit fram en e-tjänst för att underlätta för flerfamiljshus att ansöka om ersättning för förpackningsinsamling. Därtill har e-tjänst för samlokaliserade verksamheter med gemensam avfallshantering som hushåll tagits fram.

Antal standardiserade svar avser hur många nya svar som formulerats och nyttjas inom förvaltningen. Under året har fyra nya standardsvar tagits fram gällande transportdispenser, nedskräpning i form av storsäckar, mopedbilar samt hastighetsdämpande åtgärder i trafiken.

Avfallsverksamheten har genomfört ett antal kunskapshöjande insatser gentemot kommunens invånare bland annat rörande fastighetsnära insamling, återbruk samt kommunens avfallstjänsteutbud. En kundenkät genomfördes i form av medborgarförankring för att samla synpunkter inför den framtida förpackningsinsamlingen. Vid två tillfällen har VA-verksamheten skickat ut informationsfoldrar till abonnenterna.

Nämndmål: 1.2 Tekniska nämnden ska ha en god kundnöjdhet

Bedömning för målet: ● Målet anses ha uppnåtts		
Indikator	Mål	Utfall
Efterlevnad av upphandlingsprocessens moment vid samtliga 20 genomförda stickprover.	100%	100%
Efterlevnad av avtalsprocessens moment vid samtliga 20 genomförda stickprover. Med avtalsprocessen menas från det att avtal tecknas till dess det avslutas.	100%	100%
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet		

Under 2024 har arbetet med att säkerställa en strukturerad och systematisk efterlevnad av upphandlings- och avtalsprocesserna fortsatt att utvecklas. Utvecklingsarbetet har bedrivits i enlighet med samhällsutvecklingsförvaltningens fastställda delprojekt för upphandlingsprocessens utveckling, med målsättningen att förbättra rutiner och höja kvaliteten inom både stödfunktionernas processer och de faktiska förfrågningsunderlagen. Detta har lett till en påtaglig kvalitetsförbättring.

För att säkerställa efterlevnaden av momenten i upphandlings- och avtalsprocesserna har stickprovskontroller genomförts i enlighet med fastställda uppföljningsmetoder. Totalt har 20

stickprov utförts inom respektive process och resultaten visar att samtliga kontrollerade moment uppfyller kraven utan några identifierade avvikelser.

Under 2025 kommer arbetet med att vidareutveckla och kvalitetssäkra både upphandlings- och avtalsprocesserna att fortsätta. Upphandlingsprocessen ska förstärkas genom processkartläggning och implementering av checklistor som täcker alla steg, från identifierat behov till slutförd upphandling. För avtalsprocessen ligger fokus på att utforma och implementera en uppföljningsplan för samtliga avtal. Denna plan ska inkludera systematisk kontroll och utvärdering för att säkerställa avtalsefterlevnad och främja hög kvalitet i avtalshanteringen.

2 Stor valfrihet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

3 Hög attraktivitet

Nämndmål: 3.1 Tekniska nämnden ska ha nöjda medborgare, kunder och abonnenter

Bedömning för målet: ◆ Målet anses vara delvis uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
Nöjd-kund-index (NKI) fastighetsavdelningen	63	62
Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen	76%	74%*
Skötsel av naturområden i kommunen fungerar bra	87%	87%*
Säkerheten på gång- och cykelvägar är bra	85%	83%*
Utbudet av gång- och cykelvägar är bra	91%	93%*
Antalet minskade trafikfarliga backningar med avfallsfordon	1	0
Hämtningen av hushållsavfall fungerar bra	93%	92%*
Utbudet av återvinningscentraler i kommunen är bra	50%	47%*
Kommunens arbete för att säkerställa tillgången på dricksvatten är bra	92%	91%*
Antal prover som visat otjänligt vatten	0	0
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet		

* Från SCB:s medborgarundersökning 2023

Fastighetsverksamhetens mätning av Nöjd-kund-index sker vartannat år, föregående mätning genomfördes hösten 2022 vilken gav ett utfall om 61. Utfallet 2024 blev 62 vilket var en ökning jämfört med föregående mätning, dock under den av nämnden satta målnivån om 63. Nästa mätning kommer att ske hösten 2026.

Resultat från mätning om kommuninvånarnas uppfattning om hur skötsel av gator och vägar, naturområden, säkerhet och utbud av hur gång- och cykelväg fungerar hämtas från SCB:s medborgarundersökning. Utfallet avser 2023 års data då det inte skett en ny undersökning för verksamhetsåret 2024. Förvaltningen arbetar för ökad trafiksäkerhet bland annat genom att sakra övergångsställen samt anlägga nya gångbanor vid skolor. Arbetet med säker gatubelysning fortlöper. Nya rutiner för kontroller och dialog med utförare inom snöröjning och halkbekämpning har införts.

Avfallsverksamheten har inte genomfört några åtgärder för att minska trafikfarliga backningar med avfallsfordon under året på grund av resursbrist.

Indikatorerna hämtning av hushållsavfall samt utbudet av återvinningscentraler är hämtat från SCB:s medborgarundersökning och beskriver hur stor andel av svaranden som svarat ganska bra eller mycket bra på frågan vad de har för uppfattning om kommunens avfallshantering. Utfallet avser 2023 års data då det inte skett en ny undersökning för verksamhetsåret 2024. Avfallsverksamheten har inte uppnått indikatorernas målnivå. Förklaringen kan vara att det förekommit brister avseende avfallshämtningen och att Danderyd saknar en stationär återvinningscentral. Nya rutiner och processer för avfallshämtning förs i dialog med entreprenören och den rullande mobila återvinningscentralen är planerad att få fler stopp under de kommande åren.

Indikatorn säkerställa tillgången på dricksvatten är hämtat från SCB:s medborgarundersökning och beskriver hur stor andel av svaranden som svarat ganska bra eller mycket bra på frågan vad de har för uppfattning om kommunens arbete med att säkerställa dricksvattentillgången. Utfallet avser 2023 års data då det inte skett en ny undersökning för verksamhetsåret 2024. VA-verksamheten har inte uppnått indikatorns målnivå, men utfallet visar ändå att nöjdheten ligger på en hög nivå.

Indikatorn provresultat för VA avser antal prover som visat på otjänligt vatten. Samtliga prover har under året visat godkänt resultat, alltså tjänligt. Indikatorns målnivå har uppnåtts.

Nämndmål: 3.2 Tekniska nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv

Bedömning för målet: ◆ Målet anses vara delvis uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
Resultat från medarbetarundersökning (HME)	–	–
Andel månadsavlönade tillsvidareanställningar totalt i förhållande till resurser	90%	96,8%
Långtidssjukfrånvaro (%)	1,5%	2,5%
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet		

Samhällsutvecklingsförvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare som verkar för ett hälsofrämjande synsätt. Dels genom arbetsplatser som underlättar hälsa och välbefinnande, dels genom att uppmuntra medarbetare till en god hälsa genom stödjande insatser. Hur medarbetarna mår är starkt förknippat med prestationsnivå på arbetet och därför anses god hälsa vara en resurs. Under året har flera utvecklingsprojekt startats upp som syftar till att skapa strukturer, vilka i förlängningen leder till en hållbar arbetsmiljö och därmed verkar gynnsamt för medarbetarnas hälsa. Förvaltningen har under året följt handlingsplanen för systematiskt arbetsmiljöarbete.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) är en medarbetarundersökning som genomförs vartannat år och nästa undersökning sker 2025.

Andel månadsavlönade tillsvidareanställningar i totalt förhållande till totalt antal anställda resurser uppgick till 96,8 procent och därmed är indikatorns målnivå uppfylld.

Långtidssjukfrånvaron uppgick till 2,5 procent och därmed är indikatorns målnivå inte uppfylld.

Nämndmål: 3.3 Tekniska nämnden ska vara en professionell beställare

Bedömning för målet: ● Målet anses vara uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
Bevakning av bolagsförändringar för ingångna externa avtal	100%	90%
Efterlevnad av ingångna avtal där 20 stickprov av moment 19 i upphandlingsprocessen genomförs	100%	100%
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

Under året har förvaltningen genomfört ett omfattande förändringsarbete där beställarrollen har varit i fokus. Inom området entreprenadupphandlingar har organisationen förändrat i den uppsatta kravbilden med ett förflyttat fokus från pris till kvalitet, organisation och genomförande. Flera roller inom förvaltningen har därmed bidragit till en förändrad inriktning för såväl ingångna ramavtal till enskilda entreprenadupphandlingar. Det är ett arbete som kommer att fortsätta under 2025 och som kommer att genomsyra även det driftrelaterade arbetet där förberedelse, kravställan, genomförande och uppföljning ger förutsättningar för nämnden att agera som en professionell beställare. Under året har arbetet med att säkerställa en strukturerad och systematisk uppföljning av ingångna avtal fortsatt att utvecklas. Insatser har genomförts för att förbättra rutinerna för bevakning av bolagsförändringar samt för uppföljning av avtalens efterlevnad.

Kontroller har genomförts av leverantörer för att säkerställa att de är registrerade, har en stabil ekonomisk ställning och att inga uteslutningsgrunder enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) föreligger. Resultaten av stickprovskontrollerna visar att 18 av 20 granskade leverantörer, motsvarande 90 procent, uppfyller de ställda kraven.

Överenskomna krav och villkor i ingångna avtal har följts upp, inklusive kvalitetskontroll och övervakning av arbetsprocessen. Kontrollerna visar att samtliga 20 stickprov uppfyller de ställda kraven och villkoren. Implementeringen av dessa kontroller inom ramen för upphandlingsprocessen har bidragit till en successiv förbättring av uppföljningsarbetet.

4 Hög effektivitet

Nämndmål: 4.1 Tekniska nämnden ska ha en effektiv verksamhet

Bedömning för målet: ● Målet anses vara uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
Kontorets genomlysning av rutiner, processer och kompetenser	1	1
Andelen vakant yta ska understiga 2% sett till det totala beståndet av lokaler eller bostäder som förvaltas av nämnden	<2%	1,8%
Antal långsiktiga förvaltningsplaner antagna under året inom fastighetsavdelningen	>10%	5%
Energianvändningen i våra fastigheter ska minska	>3%	3,7%
Vägkapitalets värde	331 mnkr	340 mnkr
Vägkapitalets värde-GC vägar	24 mnkr	27 mnkr
Antal vattenläckor	21	22
Minst ett genomfört projekt som syftar till ökad robusthet i VA-nätet	1	1
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

Förvaltningen har för nämnden presenterat slutrapporten av den genomförda genomlysningen. I samband med slutrapporten har förvaltningen utarbetat ett förslag till fortsatt arbete med fokus på utveckling av ledningssystem samt processkartläggning och riskanalys. Förvaltningen har därefter gjort en prioritering för det fortsatta arbetet med en avvägning mellan interna och externa resurser.

Arbetet med att hyra ut vakanta ytor pågår löpande. Under året har ett flertal nya hyresavtal upprättats och nya hyresgäster har tillkommit i tidigare vakanta lokaler. Grundläggande i arbetet med att minimera vakanser är att ha en god framförhållning där ambitionen är att arbetet med implementeringen av den nya hyresmodellen ytterligare ska bidra till att minska nämndens totala vakansgrad i det förvaltade beståndet framgent. Vissa vakanta lokal- eller bostadsytor lämpar sig inte för fortsatt uthyrning, utan avyttring eller rivning genomförs för att minska vakanserna. Under året genomfördes avveckling av bostadsmodulerna på Rinkebyvägen samt rivning av Prästkragens förskola. Andelen vakant yta för 2024 uppgår till 1,8 procent. Indikatorns målnivå har uppnåtts.

Under året har fokus varit att slutföra statusbesiktningar för alla objekt inom välfärds kategorin, ett arbete som nu är genomfört. Statusbesiktningarna finns med som en viktig beståndsdel i förvaltningsplanerna. Upprättandet av förvaltningsplanerna förutsätter dock en samsyn tillsammans med hyresgäst avseende det långsiktiga objektsnyttjandet. Arbetet med att föra samman statusbesiktning med demografi och efterfrågan är tidskrävande och har resulterat i att målnivån för indikatorn ej har uppnåtts.

Fastighetsverksamhetens driftenhet har arbetat intensivt med energieffektiviserande åtgärder där såväl utbyte av tekniska installationer som rena injusteringsåtgärder har resulterat i ett mycket gott resultat. Energianvändningen för år 2024 har minskat med 3,7 procent mätt som ett genomsnitt över en femårsperiod. Vårt att notera är att den graddagskorrigerade energianvändningen år 2024 minskade med 12 procent jämfört med år 2023, vilket är resultatet av en engagerad och drivande fastighetsdriftenhet. Indikatorns målnivå har uppnåtts.

Uträkning av vägkapitalets värde genomfördes senast 2023. Riktade investeringsåtgärder har genomförts planerligt. Mätningen för 2024 redovisas i tabellen ovan, indikatorns målnivå är därmed uppnådd.

Antalet vattenläckor under året uppgick till 22 stycken och visar på nödvändigheten av att öka förnyelsetakten i VA-nätet. I budgetuppföljningen per sista augusti redovisades att antalet läckor uppgick till 17 stycken och då prognostiserades att indikatorns målnivå inte skulle gå att uppnå för helåret. Trots vidtagna åtgärder kunde inte indikatorns målnivå uppnås.

Ett exempel på ett genomfört projekt som ökar robustheten i VA-nätet är installation av flödesmätare i spillvattennätet. Dessa flödesmätare ger en tidig indikation på eventuella läckor och ger därmed möjlighet att snabbt åtgärda dessa, vilket ökar robustheten. Indikatorns målnivå har uppnåtts.

Nämndmål: 4.2 Tekniska nämnden ska ha en långsiktig tillgångsförvaltning

Bedömning för målet: ◆ Målet anses vara delvis uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
Andel inläckage	2,3	2,7
Minst ett projekt per år som syftar till mindre ovidkommande vatten	1	1
Förnyelsetakten ska vara långsiktigt hållbar och uthållig över tid	135	200
Antal spillvattenstopp	45	31
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet		

Inläckage visar ett utfall på 2,7. VA-verksamheten kommer att utvärdera de insatser som hittills gjorts för att minska inläckage. En ökad reinvesteringstakt tillsammans med projekt såsom identifiering av felkopplingar bör ge ett bättre resultat på sikt. Indikatorns målnivå har inte uppnåtts.

Projekt för att minska ovidkommande vatten har genomförts, exempelvis rökning av privata serviser. Det visar på många felkopplade ledningar. Indikatorns målnivå har uppnåtts.

Förnyelsetakten av VA-anläggningen utvecklas positivt. Anledningen till denna förbättring jämfört med tidigare år är att VA-verksamheten kunnat reinvestera långa sträckor till förhållandevis låg kostnad. Denna situation kommer inte att vara rådande över tid och investeringsbehovet i VA-anläggningen kommer att öka framöver. Indikatorns målnivå har inte uppnåtts.

Totalt noterades 31 spillvattenstopp under 2024, vilket innebär att indikatorns målnivå har uppnåtts. Under 2025 kommer ytterligare åtgärder vidtas för att minska antalet spillvattenstopp ytterligare.

5 Hållbar utveckling

Nämndmål 5.1 Tekniska nämnden ska ge goda förutsättningar för social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet

Bedömning för målet: ● Målet anses vara uppfyllt		
Indikator	Mål	Utfall
I samband med upphandlingar finns alltid krav på externa aktörer att redovisa sitt arbete med att minimera negativ påverkan på invånare och närmiljö	Öka	Ökat
Andelen matavfall som utsorteras i Danderyds kommun skall öka. Nyckeltalet visar kg matavfall per invånare	42	47
Aktivitet		
Inga aktiviteter kopplade till målet.		

I det arbete som har bedrivits inom förvaltningen rörande förändring av både ramavtal och enskilda entreprenader har ett utökat antal områden beaktats för att säkerställa rättvisa villkor och en hållbarhet både på individnivå som för övriga intressenter. Här kan nämnas den förändring som har genomförts där förvaltningen i upphandlingarna strävar efter rättvisa lönevillkor hos de upphandlade entreprenörerna. I upphandlingar krävs även att entreprenaders påverkan på verksamheter och närboende är rimlig i förhållande till vad som ska utföras. För att nämna några områden såsom vibrationskrav vid pålning, bullerkrav vid bilande arbeten, arbetstider och leveranser.

Under verksamhetsåret 2024 har Danderyds kommun fått flera nya matavfallssorterare hos enfamiljshus, flerfamiljshus och stora verksamheter. Tillsammans med spridning av matavfallsinformation har detta bidragit till att mängden matavfall har ökat och indikatorns målnivå om 42 kg insamlad mängd matavfall per invånare har nåtts.

Nämndmål: 5.2 Tekniska nämnden ska ha stärkt förmågan utifrån krisberedskap, säkerhet och klimatförändringar.

Bedömning för målet: ■ Målet anses inte vara uppfyllt	
Indikator	
Inga indikatorer kopplade till målet	
Aktivitet	Utfall
Bygga upp en stabsfunktion	—
Upprättad kontinuitetsplan revideras årligen i syfte att säkerställa kvalitet i vårt arbete	—
Implementera app för att hantera intern kriskommunikation inom förvaltningen	—
Implementera Rakel för hela kontoret	—

Under året har betydande aktiviteter genomförts som syftar till att nämnden ska ha stärkt förmågan utifrån krisberedskap, säkerhet och klimatförändringar. Det gäller aktiviteter såsom iordningställande av kommunägda skyddsrum, förberedelse för reservkraft samt framtagande av en nödvattenplan.

Arbetet med inrättande av en stabsfunktion initierades under 2024, men har pausats på grund av resursbrist. Planen är att arbetet kommer att slutföras under kvartal tre 2025. Detsamma gäller arbetet med att analysera och aktualisera kontinuitetsplanen.

Förvaltningen har identifierat en applikation som är tillämplig för intern kriskommunikation, vilken finns på plats för initiala tester hos vissa funktioner på förvaltningen.

Kommunikationssystemet Rakel är implementerat inom driftenheten vid fastighetsverksamheten och utvärdering pågår med syfte att klargöra vilka system som ska användas på vilket sätt. Fortsatt implementering kommer att ske under 2025.

5. Personal

Nedanstående tabell visar antal anställda och antal årsarbetare jämfört med föregående år.

	Antal anställda	Antal årsarbetare 2024	Antal årsarbetare 2023	Förändring
Tillsvidareanställd månadsavlönade	61	60.8	59.8	1
Visstidsanställd månadsavlönade	2	0	2.0	-2.0

Tabellen redovisar personal från förvaltningens fem avdelningar: administrativa avdelningen, park- och gatuavdelningen, avdelningen för mark- och strategisk planering, fastighetsavdelningen och VA- och avfallsavdelningen.

Förändringar som skett mellan åren är följande:

- Administrativa avdelningen har minskat med fem anställda i samband med den organisationsförändring som trädde i kraft 1 september 2024. Den innebar att nämndsekreterare, registrator, upphandlare samt kommunikatörer organiserades under kommunledningskontoret.
- Fastighetsavdelningen har ökat med fem anställda. Rollen projektutvecklare har tillkommit, från januari 2024 organiserades rollen under fastighetsavdelningen efter att tidigare ha organiserats under avdelningen mark och strategisk planering. Under 2024 genomfördes rekrytering till rollerna fastighetsassistent, driftingenjör samt fastighetstekniker.

Personalomsättningen, beräknat som andelen som slutat på egen begäran, har under året minskat väsentligt från drygt 19 procent år 2023 till åtta procent, vilket kan anses vara en mer normal nivå.

Den totala sjukfrånvaron har ökat från dryga två procent år 2023 till nästan fem procent. Fokus för det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer under 2025 vara att behålla och utveckla personal, minska sjukfrånvaron samt ersätta konsulter med tillsvidareanställda för att få en stabilare verksamhet, förbättrad arbetsmiljö och lägre kostnader.

6. Ekonomi

Driftredovisning

Skatte- och intäktsfinansierad verksamhet

Tabellen visar intäkter, kostnader och avvikelser för helåret jämfört med budget och föregående år. Mindre avvikelser i tabellerna kan noteras som en effekt av avrundningar.

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Intäkter	355.5	365.7	10.2	3%	360.2
Kostnader	-518.2	-531.5	-13.3	3%	-505.4
Nettokostnader	-162.7	-165.8	-3.1	2%	-145.1

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av skatte- och intäktsfinansierade verksamhetens nettokostnader för helåret per verksamhet jämfört med budget och föregående år. Avvikelsen jämfört med budget visas både i absoluta belopp samt i procentuell andel mot budget.

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Administration och nämnd	-0.8	-1.3	-0.5	62%	10.1
Gator och trafik	-91.6	-91.2	0.4	0%	-85.5
Parker och naturområden	-26.1	-26.6	-0.5	2%	-24.7
Hamnförvaltning	-7.6	-12.0	-4.4	58%	-10.0
Mark och strategisk planering	-11.4	-12.1	-0.7	6%	-8.9
Driftinvestering	-25.0	-25.8	-0.8	3%	-26.1
Fastighetsförvaltning	0.0	3.2	3.2	0%	0.0
Summa Tekniska nämnden	-162.7	-165.8	-3.1	2%	-145.1

Skattefinansierad verksamhets nettokostnader

Administration och nämnd

Nämndverksamheten redovisar för året en negativ avvikelse mot budget uppgående till 0,5 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget beror på merkostnader för extra insatta möten för nämnden samt IT-kostnader.

Den administrativa verksamheten redovisar en negativ avvikelse mot budget uppgående till 3,8 miljoner kronor. Främsta orsaken är kostnader för inhyrd personal, lokalyra samt konsultkostnader. Dessa kostnader fördelas ut till förvaltningens övriga verksamheter proportionellt utifrån deras relativa storlek.

Gator och trafik

Gatu- och trafikverksamheten redovisar en positiv avvikelse mot budget för helåret på 0,4 miljoner kronor. Under årets första månader uppstod höga kostnader inom vinterväghållningen vilket för helåret resulterade i en negativ budgetavvikelse för vinterkostnader uppgående till 4,7 miljoner kronor. Vidare redovisas ökade kostnader för

nedskräpning av byggavfall, träd i gatumiljö, konsultkostnader samt högre kapitaltjänstkostnader än budgeterat. Det vägs upp av ökade intäkter från markhyror, hyror som externa aktörer betalar för att tillfälligt använda kommunens mark, vilket bidrar till det positiva resultatet. Verksamheten noterar att kostnader för nedskräpning från byggavfall tenderar att öka över tid, vidare resulterar tillkommande ytor samt större krav från medborgare generellt till högre driftkostnader.

Parker och naturområden

Parker och naturområden redovisar för året en negativ avvikelse jämfört med budget för helåret på 0,5 miljoner kronor. Anledningen till det negativa resultatet är ökade kostnader inom parkdrift på grund av att skötselytor tillkommit under avtalstiden. Hanteringen av dåliga träd blev också mer omfattande än planerat.

Hamnförvaltning

Hamnverksamheten uppvisar för perioden en negativ avvikelse uppgående till 4,4 miljoner kronor vilket huvudsakligen beror på ett driftavtal som medfört högre kostnader än budgeterat. Driftavtalet är uppsagt utan förlängning efter avtalets utgång, per sista februari 2025. Nytt avtal för drift och tillsyn beräknas gälla från våren 2025.

Mark och strategisk planering

Mark och strategisk planering har för helåret en negativ avvikelse mot budget om 0,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror på högre konsultkostnader och högre centrala administrativa kostnader än budgeterat.

Driftinvestering

Utfallet för helåret uppgår till 25,8 miljoner kronor vilket är 0,8 miljoner kronor mer än budget. De främsta projektkostnaderna har genererats av Enebybergsskolans om- och tillbyggnadsprojekt, Danderyds gymnasiums ombyggnadsprojekt samt det fortlöpande arbetet med statusbesiktningar i kommunens fastighetsbestånd. Vidare har avvecklingskostnader för boendemodulerna vid Rinkebyvägen tillkommit under året. Den totala negativa avvikelsen har även sin förklaring i en ombokning av kostnaderna för Samsökajen som i sin helhet inte inrymdes inom budget.

Intäktsfinansierad verksamhet – fastighetsförvaltningen

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Intäkter	319.8	318.0	-1.8	1%	308.4
Kostnader	-319.8	-314.9	4.9	2%	-308.4
Nettokostnader	0.0	3.2	3.2		0.0

Belopp per aktivitet:

Mnkr	Budget	Utfall	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
	2024	2024		%	
Interna hyresintäkter	213,1	218,8	5,7	3%	206,1
Externa hyresintäkter	105,0	98,0	-7,0	7%	99,9
Övriga intäkter	1,2	0,6	-0,6	50%	-0,3
Projektledning internt	8,0	6,0	-2,0	25%	3,2
Hyreskostnad	-52,5	-52,5	0,0	0%	-50,3
Summa nettointäkt	274,8	270,9	-3,9	1%	258,6
Media	-39,0	-37,0	2,0	5%	-35,4
Tillsyn och skötsel	-20,4	-14,5	5,9	29%	-30,8
Återvinning och avfall	-6,0	-4,5	1,5	25%	-5,7
Säkerhet och teknik	-10,3	-9,6	0,7	7%	-10,7
Övrig drift	-5,6	-6,0	-0,4	7%	-5,7
Reparationer	-16,3	-15,8	0,5	3%	-17,7
Fastighetsskatt	-2,5	-2,2	0,3	12%	-2,2
OH-administration	-48,9	-47,6	1,3	3%	-37,1
Finansiella	-125,8	-127,4	-1,6	1%	-109,7
Förstudie					
Direkttagna investeringar		-2,4	-2,4		-3,4
Övrigt		-0,7	-0,7		-0,3
Summa nettokostnader	-274,8	-267,7	7,1	3%	-258,6
Resultat	0,0	3,2	3,2	0,0	0,0

Intäktsfinansierad verksamhet

Fastighetsförvaltningens nettokostnader

Fastighetsförvaltningens nettokostnader redovisas ovan i en kontobaserad tabell samt i en utvecklad aktivitetsbaserad tabell. Den observante kan notera att det förekommer mindre avvikelser mellan summeringarna av intäkter respektive kostnader för de båda tabellerna. Den aktivitetsbaserade tabellen är uppbyggd utifrån verksamhetsnytta kopplat till ekonomistyrning och inrymmer därför betydligt fler rader än den strikt kontobaserade uppföljningen. Orsakerna till avvikelserna kan därför förklaras av avrundningar som ackumuleras. Utfallet för helåret uppgår till ett överskott om 3,2 miljoner kronor jämfört med budget.

Intäkter

Fastighetsförvaltningens intäkter för 2024 blev 318,0 miljoner kronor vilket är en negativ avvikelse mot budget med 1,8 miljoner kronor. Avvikelsen kan delförklaras av hyresvakanser i de av socialförvaltningen återlämnade modulbostäderna. De externa hyresintäkterna uppgår till 98,0 miljoner kronor, vilket är 7,0 miljoner kronor lägre än budgeterat. Anledningen till det är främst förväntade externa intäkter från bostäder, där hyresvakanser till stor del ersätts med interna hyresintäkter.

Kostnader

Fastighetsverksamhetens kostnader för 2024 uppgick till 314,9 miljoner kronor. Hyreskostnaderna för året följde budget och uppgick till 52,5 miljoner kronor. Kostnaderna för media uppgick för helåret till 37,0 miljoner kronor vilket är 2,0 miljoner kronor under budget. Hösten och inledningen på vintern har varit mild och det i kombination med ett mycket engagerat arbete med driftoptimering i beståndet har sammantaget resulterat i lägre energianvändning i alla energislag. Kostnadsutfall avseende media avviker dock negativt med 1,6 miljoner kronor jämfört med utfall föregående år. Anledningen till det är ett högre elpris, ökade elnätsavgifter samt högre VA-taxa för 2024 jämfört med år 2023. Det kan nämnas att kostnaden för VA överstiger budget med 0,9 miljoner kronor då en taxehöjning skedde efter att budgetarbetet för 2024 var slutfört samtidigt som hyresgästernas vattenförbrukningar ökade med 1 % jämfört med föregående år.

Kostnaderna för tillsyn och skötsel uppgick till 14,5 miljoner kronor och avviker positivt från budget med 5,9 miljoner kronor. Relativt föregående år är utfallet 16,3 miljoner kronor lägre, vilket till stora delar kan förklaras av avvecklingen av den externa driftentreprenaden och uppbyggnaden av en intern driftenhet inom fastighetsverksamheten. Med anledning av den milda och relativt snöfria avslutningen på året uppgick vinterkostnaderna till 2,8 miljoner kronor vilket är 0,3 miljoner kronor under budget för helåret.

Avfallskostnaderna avviker positivt från budget med 1,5 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen kan förklaras av utebliven debitering samt konteringsavvikelser kopplade till installerade fettavskiljare.

Kostnaderna för säkerhet och teknik uppgår för perioden till 9,6 miljoner kronor vilket är en positiv avvikelse om 0,7 miljoner kronor mot budget. De högre kostnaderna för det fortsatt fokuserade arbetet kopplat till området brandsäkerhet balanseras av lägre kostnader för passersystem samt inbrottslarm.

Reparationskostnaderna för året uppgick till 15,8 miljoner kronor vilket är 0,5 miljoner kronor lägre än budget.

De administrativa kostnaderna totalt uppgår för helåret till 47,6 miljoner kronor. Jämfört med föregående år är ökningen 10,5 miljoner kronor, vilket kan förklaras av uppbyggnaden av den interna driftenheten vilket har ökat de totala lönekostnaderna samt de utfördelade centrala administrativa kostnaderna. OH-kostnader och fastighetsverksamhetens administrationskostnader avviker positivt mot budget med 1,3 miljoner kronor där en av förklaringarna är lägre konsultkostnader än budgeterat. Lönekostnaderna för helåret uppgick till 24,7 miljoner kronor vilket är en positiv avvikelse mot budget med 1,9 miljoner kronor. Anledningen till denna positiva avvikelse är en effekt av återhållsamhet med anledning av initiala prognostiserade driftunderskott och att vissa tjänster har haft frånvaro i olika former där arbetsuppgifter istället har fördelats på övriga medarbetare.

De finansiella kostnaderna för fastighetsverksamheten uppgick till 127,4 miljoner kronor för år 2024 vilket är en negativ budgetavvikelse om 1,6 miljoner kronor. Kapitalkostnaderna uppgick till 121 miljoner kronor, vilket kan jämföras med utfallet för 2023 som uppgick till 107,5 miljoner kronor. Avvikelsen mot föregående år kan förklaras av en ökad investeringsvolym som aktiverats samt genomförda fastighetsförvärv. Kreditivräntan uppgick för helåret till 6,4 miljoner kronor vilket är i nivå med budget. Som ett led i arbetet med aktivering av genomförda investeringsprojekt uppgick de direkta investeringskostnaderna till 2,4 miljoner kronor, en post som inte hade budgeterats för helåret.

Taxefinansierad verksamhet – VA-verksamheten

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Intäkter	95.1	99.4	4.3	5%	100,1
Kostnader	-100.5	-107.6	-7.1	7%	-118,2
Nettokostnader / årets resultat	-5.4	-8.2	-2.8	52%	-18,1
IB VA-fond (EK)		-6,8			11,3
UB VA-fond (EK)		-15,0			-6,8

VA-verksamhetens nettokostnader

2024 redovisar VA-verksamheten ett negativt resultat uppgående till 8,2 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse mot budget om 2,8 miljoner kronor.

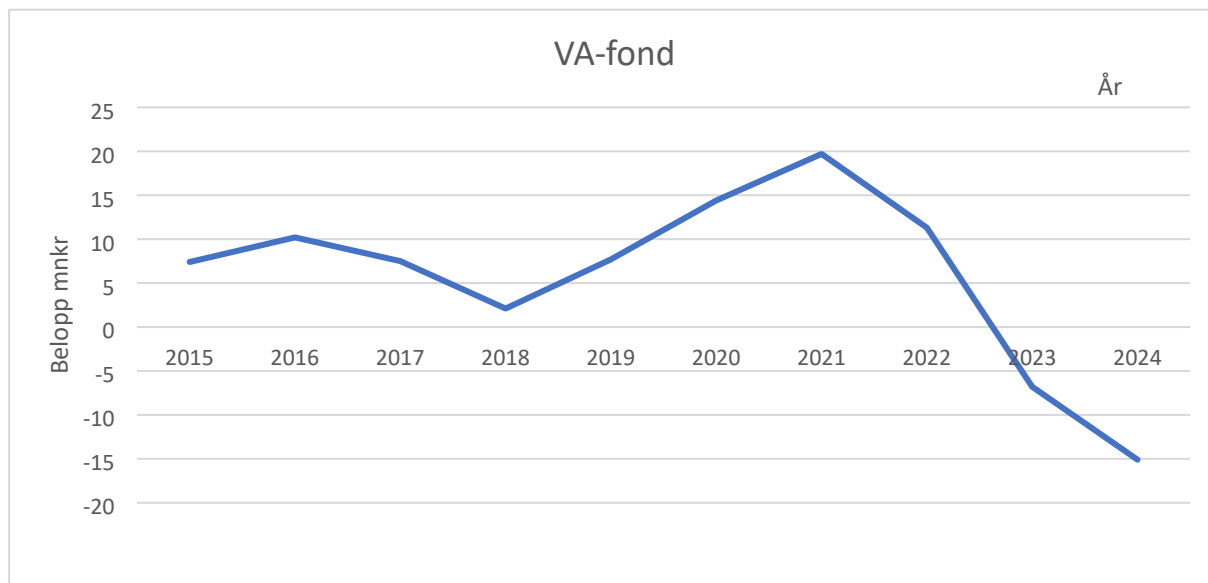
VA-verksamhetens intäkter uppvisar för perioden en positiv avvikelse på 4,3 miljoner kronor. Vattenförbrukningen har ökat i kommunen med cirka 2 procent. Dessutom bytte inte lika många abonnenter till mindre mätare som förväntat vid taxerevisionen. Ytterligare analyser om hur den förändrade VA-taxan påverkat intäkterna kommer att genomföras under 2025.

På kostnadssidan är det framför allt reparationerna som har ökat, vilket innebar en negativ avvikelse med 3,8 miljoner kronor jämfört med budget. I de ökade reparationskostnaderna rymdes också aktiviteter för att hitta läckor och felkopplingar. Flera av de felsökningsaktiviteter som initierats under 2024 blev mer omfattande än planerat.

Tillkommande undersökningar för att säkerställa resultat och slutföra undersökningarna har krävt mer resurser än förväntat. Verksamheten har bromsat utredningar men många aktiviteter var nödvändiga för att inte arbetet skulle vara förgäves. En ytterligare negativ avvikelse är beräkningen av verksamhetens kapitalkostnader där den externa upplåningsräntan inte har beaktats i budget och prognos. Det innebar en ökad kostnad på 2,8 miljoner kronor jämfört med den preliminärt uppbokade räntekostnaden.

Kostnaderna för spillvattenomhändertagande var 3,5 miljoner kronor under budgeterat. Fördelning mellan de olika kommunerna är alltid svår att förutsäga liksom levererad volym. Fortsatt analys får visa hur mycket arbetet mot felkopplingar har påverkat resultatet.

Nedanstående diagram visar utvecklingen för VA-fonden för åren 2015 - 2024.



VA-verksamheten i Danderyds kommun ska över åren ge ett nollresultat där över- respektive underskott ska balanseras mot eget kapital i VA-fonden. Den ingående balansen för VA-fonden var ett negativt värde på 6,8 miljoner kronor. Efter 2024 års negativa resultat påverkas VA-fonden negativt. VA-fonden kommer med 2024 års resultat att få en negativ nivå på 15,0 miljoner kronor. Åtgärder för att återställa VA-fonden till en nollnivå kommer att genomföras perioden framöver.

Taxefinansierad verksamhet – avfallsverksamheten

Mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2023
Intäkter	41.9	44.9	3.0	7%	35,1
Kostnader	-39.4	-47.6	-8.2	21%	-35.8
Nettokostnader / årets resultat	2.5	-2.7	-5.2	208%	-0,7
IB Avfallsfond (EK)		-2,0			-1,3
UB Avfallsfond (EK)		-4,7			-2,0

Avfallsverksamhetens nettokostnader

Avfallsverksamheten redovisar ett negativt resultat för helåret uppgående till 2,7 miljoner kronor. Resultatet innebär en negativ avvikelse mot budget uppgående till 5,2 miljoner kronor. Sedan 1 januari 2024 ansvarar avfallsverksamheten för förpackningsinsamling och får finansiering av Naturvårdsverket för att samla in avfallsfraktionerna. Finansieringen, som enligt lagstiftaren, ska vara kostnadstäckande är dock inte tillräcklig. Avfallsverksamheten har undersökt med Täby och Lidingö om förpackningsinsamlingen är lika kostsam hos dem, vilket den delvis är men det har inte gett avfallskollektivet lika stort negativt resultat som i Danderyds kommun. En av anledningarna till detta skulle kunna vara att i Danderyds kommun är det taxekollektivet som bekostar städning, skräpplockning och skötsel på och runt återvinningsstationer, vilket kan hanteras olika i andra kommuner.

Avfallsverksamhetens taxeintäkter har en positiv avvikelse mot budget om 3,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att intäkterna för förpackningsinsamlingen om 4,4 miljoner kronor inte ingick i budget då data kring intäkter och kostnader var okänd när budget sattes. Dock har avfallsverksamheten fått lägre intäkter från avfallstaxan om 1,5 miljoner kronor jämfört med budget. Anledningen till att intäkterna från avfallstaxan är lägre är främst på grund att

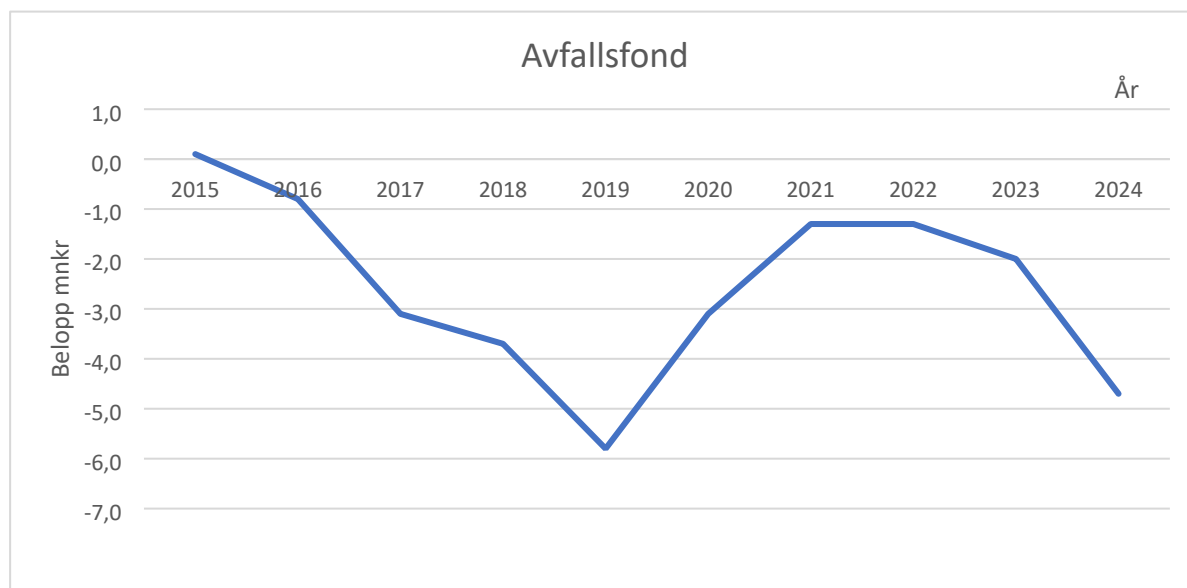
ÅRSREDOVISNING

flera kunder har börjat sortera matavfall eller använder tilläggstjänster som är subventionerade. Abonnenten betalar en lägre avgift för ett matavfallsabonnemang än för ett osorterat abonnemang, vilket får till effekt att intäkterna för avfallsverksamheten sjunker för varje kund som börjar att sortera sitt matavfall. Denna effekt är helt i linje med den nya avfallstaxan.

Avfallsverksamhetens kostnader har en negativ avvikelse med 8,2 miljoner kronor mot budget där förpackningsinsamlingen är den främsta anledningen till avvikelsen. Men andra tjänster såsom matavfall, restavfall, fallfrukt, grovavfall och trädgårdsavfall bidrar också till att kostnaderna har ökat. Flera kunder har börjat sortera matavfall vilket blir ungefär en dubblerad hämtningskostnad eftersom två kärl ska tömmas i stället för enbart restavfallskärl. Därtill har mängden restavfall ökat och flera restavfallskunder har tillkommit vilket resulterar i ökade hämtnings- och behandlingskostnader. Flera kunder har nyttjat avfallstjänsterna som genererar inga eller väldigt låga intäkter, exempelvis hämtning av fallfrukt och grovavfall.

Därtill har avfallsverksamheten fått ökade kostnader avseende IT och konsult. Avfallsverksamheten har ersättningsrekryterat efter en vakans i personalgruppen och under den perioden som rekrytering skett har extern hjälp tagits in, vilket har medfört ökade kostnader.

Nedanstående diagram visar utvecklingen för Avfallsfonden för åren 2015 - 2024.



Efter årets negativa resultat om 2,7 miljoner kronor har avfallsfonden ett utgående negativt värde om 4,7 miljoner kronor. Avfallsverksamheten i Danderyds kommun skall över åren ge ett nollresultat där över- respektive underskott ska balanseras mot eget kapital från avfallsfonden.

Investeringsredovisning

Investeringar fastighetsverksamheten

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
Planerat underhåll	150,0	114,8	35,2	23%
Verksamhetsanpassning	10,0	5,3	4,7	47%
Reservkraft (inventarie)	1,0	0,5	0,5	50%
Summa Investering helår	161,0	120,6	40,4	25%

Planerat underhåll

Årets investeringsutfall uppgår till 114,8 miljoner kronor vilket är 35,2 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen beror främst på en omställning i det projektförberedande arbetet i kombination med oklarheter kopplade till skolutredningen samt brister kopplade till vissa ramavtal. Inom anslaget planerat underhåll inryms åtgärder för klimatskal, invändiga ytskikt, tekniska installationer, säkerhet samt markåtgärder. Årets investeringar inrymmer åtgärder som syftar till att säkra fastigheternas fortsatt värde och funktion. Åtgärderna syftar även till att skapa förbättrad energieffektivitet och inomhusklimat. Ett urval av åtgärder som genomförts är:

- Vid Kyrkskolan har satsningar på uppfräschade inre ytskikt genomförts. Investering i LED-utomhusbelysning. Genomfört dräneringsarbeten samt ett skelettjordsprojekt.
- Vid Svalnässkolan/Elevverket har ett omfattande dräneringsarbete genomförts med bergspräckning samt markjustering för optimerad avrinning.
- Vid Djursholms samskola har satsningar i utomhusbelysning samt renovering av skolgård genomförts. Vidare har ventilationsåtgärder utförts där floormasterdon har bytts ut till takmonterade don.
- Vid Vasaskolan har ett energilager skapats som komplement till den nyinstallerade solcellsanläggningen. Vidare har en nödvändig renovering av golvet i storköket genomförts.
- Vid Långängsskolan har ett omfattande dräneringsarbete genomförts med nya avloppsrör och markstabiliserande åtgärder.
- Vid Danderydsgården har scengolvet bytts ut och en omfattande satsning på LED-belysning samt installation av låssystemet iLOQ har genomförts.
- Vid Rosenvägens förskola har fasadrenovering genomförts.
- Vid Sätträängs förskola har köket genomgått en totalrenovering.
- Vid Borgens förskola har fasadrenovering genomförts samt tre kylaggregat bytts ut.
- Vid Herrgårdsvägens gruppboende har entréplanet målats om invändigt.
- Vid Slåttervägens gruppboende har fasadåtgärder samt ommålning genomförts.
- Vid Kevinge bostäder har åtgärder genomförts för att garantera godkänd taksäkerhet.
- Vid Tallgårdens särskilda boende har ett utbyte av belysningsarmaturer påbörjats.

Verksamhetsanpassning

Årets investeringsutfall uppgår till 5,3 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 4,7 miljoner kronor. Inom verksamhetsanpassning har åtgärder utförts med inriktning mot hyresgästpassningar samt övriga åtgärder som inte kopplas till planerat underhåll.

Reservkraftsinventarier

Årets investeringsutfall uppgår till 0,5 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,5 miljoner kronor. Ett intensivt och effektivt arbete har bedrivits mellan fastighetsverksamheten och kommunledningskontorets Trygg- och säkerhetsavdelning. Då arbetet har befunnit sig i ett uppstartsskede är det ekonomiska utfallet för 2024 till stora delar kostnader för projektering och ett förberedande arbete för 2025 års större investeringsåtgärder.

Beslutade projekt

Första tabellen visar årets budget och utfall medan andra tabellen visar projektens totala budget och utfall.

Projekt (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
Korttidsboende Ginnungagap, nybyggnation	66,0	76,7	-10,7	16%
Enebybergsskolan, etapp 1	60,0	43,4	16,6	28%
Skyddsrum	30,0	4,9	25,1	84%
Danderyds gymnasium kapacitetsökning	25,0	10,0	15,0	60%
Fjärrvärmeanslutning Kyrkskolan & Stocksundsskolan	12,0	0,4	11,6	97%
Summa alla projekt	193,0	135,4	57,6	30%

Tidsbestämda projekt Fastighet (mnkr)	Beslutad projektbudget	Totalt utfall t.o.m. 2024	Kvar att förbruka	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Korttidsboende Ginnungagap, nybyggnation	171,0	85,2	85,8	151,0	2025
Enebybergsskolan, etapp 1	125,0	43,9	81,1	125,0	2026
Skyddsrum	30,0	4,9	25,1	16,0	2025
Danderyds gymnasium kapacitetsökning	50,0	10,0	40,0	50,0	2026
Fjärrvärmeanslutning Kyrkskolan & Stocksundsskolan	12,0	0,4	11,6	12,0	2025
Summa tidsbestämda projekt	388,0	144,4	243,6	354,0	

Korttidsboende Ginnungagap, nybyggnation

Årets investeringsutfall uppgår till 76,7 miljoner kronor vilket innebär 10,7 miljoner kronor högre utgifter än budgeterat för helåret. Avvikelsen beror till stor del på gynnsamma förutsättningar och därmed en positiv avvikelse från tidplan samt en högre upparbetning än tidigare prognostiserat. Korttidsboendet bestående av 27 lägenheter är under uppförande och planeras vara färdigställt under sommaren 2025. Beslutad total budget för projektet uppgår till 171,0 miljoner kronor. Den totala prognosen för projektet bedöms till 151,0 miljoner kronor. Prognosen avviker positivt från total budget då projektet löper på friktionsfritt och kritiska moment i projektet har passerats. Korttidsboendets projekt har totalt upparbetat 85,2 miljoner kronor per december 2024.

Enebybergsskolan, etapp 1

Årets investeringsutfall uppgår till 43,4 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter mot budget med 16,6 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att upphandlingsprocessen krävde längre tid än vad som planerats, därav förskjutningen i tidplanen och därmed en minskad upparbetning. Projektet inleds med en totalrenovering samt en tillbyggnad av Enebysskolan. Byggstart skedde våren 2024 och projektet förväntas vara slutfört under inledningen av 2026.

Den totala prognosen för projektet bedöms till 125,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse mot beslutad total investeringsbudget. Projektet har totalt 43,9 miljoner kronor upparbetat per december 2024.

Skyddsrum

Årets investeringsutfall uppgår till 4,9 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 25,1 miljoner kronor. Skyddsrum är tämligen unika ytor i en byggnad och just den särarten har givit upphov till stora osäkerheter vad gäller åtgärder och kostnader. Åtgärderna har genomförts succesivt och med avstämning mot kompetens inom området. Kostnaderna har i budget överskattats mot bakgrund av den stora osäkerheten kring vilka åtgärder som skulle behöva genomföras. Det ska noteras att Majstigens skyddsrum som planerat inte är åtgärdat, vilken har utgjort en betydande post i den totala budgeten. Det i kombination med en samordning med andra planerade underhållsåtgärder har hållit kostnaderna nere. Under 2023 fanns 6,0 miljoner kronor budgeterat för åtgärder inom ramen samhällsskydd, där utfallet uppgick till 7,6 miljoner kronor. Med anledning av det förändrade omvärldsläget och mot bakgrund att återställning av skyddsrummens funktion prioriterades högt genomfördes under 2023 ett flertal skyddsrumrelaterade åtgärder inom ramen för planerat underhåll. Projektet Skyddsrum har totalt 4,9 miljoner kronor upparbetat per december 2024.

Danderyds gymnasium kapacitetsökning

Årets investeringsutfall uppgår till 10,0 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 15,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på en försenad projektstart. Produktion pågår sedan oktober. Total prognos för projektet uppgår till 50,0 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Projektet bedöms vara slutfört under kvartal 1 2026. Projektet har totalt 10,0 miljoner kronor upparbetat per december 2024.

Fjärrvärmeanslutning Kyrkskolan & Stocksundsskolan

Årets investeringsutfall uppgår till 0,4 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 11,6 miljoner kronor. Ambitionen var att påbörja projektet under 2024. Projektet har enbart fått ett utfall för projektering. Anledningarna till att ett genomförande har förflyttats är en kombination av ogynnsamma anbud samt en ovisshet i utvecklingen för Stocksundsskolan. Beslutet togs därför att avvakta och genomföra en ny upphandling i ett senare skede.

Investeringar Park- och gatuverksamheten

Park & gata projekt (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
Beläggning 2024	25,0	24,8	0,2	1%
Skelettjord Grön väg 2024 – 2027	20,0	2,5	17,5	88%
Skelettjord Beläggning 2024 – 2027	10,0	7,7	2,3	23%
Tillgänglighet Gata 2024 – 2026	6,0	2,8	3,2	53%
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder 2024 – 2026	5,0	3,5	1,5	30%
GC Vägar 2024 – 2026	5,0	5,3	-0,3	6%
Vägbelysning kabelbyten 2024 – 2026	3,8	0,6	3,2	84%
Vägbelysning Led byten 2024 – 2025	2,5	0,3	2,2	88%
Vägbelysning 2024 – 2026	2,0	1,0	1,0	50%
Vägbelysning Stolpar 2024 – 2026	1,0	0,6	0,4	40%
Vägbelysning GSM nätet	1,0	0,6	0,4	40%
Laddstationer	0,7	0,5	0,2	29%
Lekplatsupprustning 2024 – 2026	1,5	1,0	0,5	33%
Mörby centrum, delprojekt allmänna anläggningar	12,6	4,9	7,7	61%
Portvägen	0,0	-3,5	3,5	100%
Gethagsvägen	0,0	-1,2	1,2	100%
Bullerskydd Enebyberg	0,0	6,4	-6,4	100%
Summa alla projekt	96,1	57,8	38,3	40%

Tidsbestämda projekt park & gata (mnkr)	Beslutad projektbudget	Totalt utfall t.o.m. 2024	Kvar att förbruka	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Beläggning 2024	25,0	24,8	0,2	25,0	2024
Skelettjord Grön väg 2024 – 2027	66,0	2,5	63,5	66,0	2027
Skelettjord Beläggning 2024 – 2027	30,0	7,7	22,3	30,0	2027
Tillgänglighet Gata 2024 – 2026	14,0	2,8	11,2	14,0	2026
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder 2024 – 2026	14,0	3,5	10,5	14,0	2026
GC Vägar 2024 – 2026	14,0	5,3	8,7	14,0	2026
Vägbelysning kabelbyten 2024 – 2026	12,8	0,6	12,2	12,8	2026
Vägbelysning Led byten	5,0	0,3	4,7	5,0	2025
Vägbelysning 2024 – 2026	6,0	1,0	5,0	6,0	2026
Vägbelysning Stolpar	3,0	0,6	2,4	3,0	2026
Vägbelysning GSM nätet	1,0	0,6	0,4	1,0	2025
Laddstationer	0,7	0,5	0,2	0,7	2025
Lekplatsupprustning 2024 – 2026	4,5	1,0	3,5	4,5	2026
Mörby centrum, delprojekt allmänna anläggningar	159,9	80,2	79,7	159,9	2027
Portvägen	47,0	28,3	18,7	28,3	2024
Gethagsvägen	7,8	8,7	-0,9	8,7	2024
Bullerskydd Enebyberg	60,1	57,1	3,0	57,1	2024
Summa tidsbestämda projekt	470,8	225,5	245,3	450,0	

Beläggning 2024

Beläggnings investeringsutfall uppgår till 24,8 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgift än budget med 0,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på justeringar i beläggningsplanen på grund av att åtgärder i andra projekt måste färdigställas innan beläggning kan utföras. Återställning av beläggning i samarbete med E.ON som utför stora schaktarbeten på ett antal sträckor ökades i förhållande till ursprunglig plan. Beläggningsarbete har utförts på ett tiotal lokalgator bland andra Stockholmsvägen, Bragevägen och Norevägen. Beläggning 2024 har totalt 24,8 miljoner kronor upparbetat per december 2024 vilket medför att outnyttjade medel med 0,2 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Skelettjord Grön väg 2024 – 2027

Årets investeringsutfall uppgår till 2,5 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än årets budget med 17,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att projektstarten har flyttats från april till september samt att inventering och prioritering fortfarande pågår. Skelettjordprojektet syftar till att förbättra dagvattenflöden från kommunens gator. Skelettjord har två huvudprojekt, beläggning samt planteringar kallad grön väg. Dessa är fördelade i tre etapper var och utförs parallellt med slutår 2027. Under 2024 har åtgärder utförts på Stockholmsvägen och Stig Dagermans park/Skolvägen. Mindre åtgärder har gjorts på Danderydsvägen, Mörbyleden/Vendevägen och Egilsvägen. Projekten har beroende på åtgärd innefattat dagvattenhantering, växtbäddsrenovering samt plantering av träd och växter. Nedlagda kostnader finns även för projektering av kommande projekt. Total prognos för projektet uppgår till 66,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Skelettjord grön väg har 2,5 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024 vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 17,5 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Skelettjord Beläggning 2024 – 2027

Årets investeringsutfall uppgår till 7,7 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 2,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att projektstarten flyttats från april till september. Skelettjord beläggning är en följd av skelettjord grön väg. Efter genomförandet av skelettjord grön väg behöver beläggningsarbete genomföras. Under 2024 har åtgärder utförts såsom svälning, dikning, dagvattenhantering/omskevvning av ny beläggning/renovering av dagvattenbrunnar, byggledning samt projektering av kommande projekt. Total prognos för projektet uppgår till 30,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Skelettjord beläggning har 7,7 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 2,3 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Tillgänglighet Gata 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 2,8 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 3,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror på senarelagd projektstart av vissa delprojekt och att projektet harmoniserats med andra projekt för att uppnå synergieffekter. Projektet syftar till att uppgradera trafikmiljön utifrån Danderyds Kommuns trafikinvesteringsprogram. I samband med beläggningsåtgärder har åtgärder utförts på Svanholmsvägen. Total prognos för projektet uppgår till 14,0 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Tillgänglighet gata har 2,8 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 3,2 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Trafiksäkerhetshöjande åtgärder 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 3,5 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 1,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att projektet harmoniserats med andra projekt för att uppnå synergieffekter. I samband med beläggningsåtgärder har åtgärder utförts på

Skolvägen. Projektets syfte är att förbättra gatumiljön och att skapa tryggare trafiksituationer vid kommunens skolor. Total prognos för projektet uppgår till 14,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder har 3,5 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024 vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 1,5 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

GC-vägar 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 5,3 miljoner kronor vilket innebär högre utgifter än budget med 0,3 miljoner kronor. Inom projektet har nya cykelöverfarter anlagts i huvudcykelnätet vid tre korsningar, befintliga cykelöverfarter har renoverats samt mindre åtgärder vid cykelbanor har utförts. Projektet är del av ett samarbete med andra verksamheter inom förvaltningen där det finns synergieffekter. I samband med beläggningsåtgärder har befintliga gångbanor rustats upp och breddats. Total prognos för projektet uppgår till 14,0 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Gång- och cykelvägar åtgärder har 5,3 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024.

Vägbelysning kabelbyten 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 0,6 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 3,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att kraft har lagts på att säkerställa dokumentation av anläggningen för att därefter på ett träffsäkrare sätt genomföra förnyelse. Projektet avser belysning vars behov är främst kabelbyten. Total prognos för projektet uppgår till 12,8 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Vägbelysning kabelbyten åtgärder har 0,6 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024 vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 3,2 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Vägbelysning Led byten 2024 – 2025

Årets investeringsutfall uppgår till 0,3 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 2,2 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att vissa byten görs i samband med beläggnings- samt gatu- och trafikprojekt och kommer utföras år 2025 samt att kraft har lagts på att säkerställa dokumentation av anläggningen för att därefter på ett träffsäkrare sätt genomföra förnyelse. Samhällsutvecklingsförvaltningens investeringar i ledbelysning 2024–2025 avser att sänka elförbrukningen och minska miljöpåverkan i Danderyds kommun. Total prognos för projektet uppgår till 5,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Vägbelysning Led byten åtgärder har 0,3 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 2,2 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Vägbelysning 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 1,0 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 1,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att ett antal byten görs i samband med beläggnings- samt gatu- och trafikprojekt som utförs år 2025. Samhällsutvecklingsförvaltningen investerar 2024–2026 inom belysningsstolpar med fokus på uttjänta stolpar vars kablar som försörjer armaturerna med el är gamla. Total prognos för projektet uppgår till 6,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Vägbelysning åtgärder har 1,0 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 1,0 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Vägbelysning stolpar 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 0,6 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att kraft har lagts på att säkerställa dokumentation av anläggningen för att därefter på ett träffsäkrare sätt genomföra förnyelse. Projektet avser utbyte av vägbelysningsstolpar och total prognos för projektet uppgår till 3,0

miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från totalt beslutad investeringsbudget. Vägbelysning stolpar åtgärder har 0,6 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 0,4 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Vägbelysning GSM nätet 2024

Årets investeringsutfall uppgår till 0,6 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,4 miljoner kronor. Nätverksstyrkort för globala system för kommunikation, GSM 2G/3G, har slutat tillverkas. Investeringen har påbörjats, där etapp 1 har utförts för att säkerställa kommunens datatrafik om förbrukning med mera. Vägbelysning GSM-nätet har åtgärder för 0,6 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 0,4 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Laddstationer 2024 – 2025

Årets investeringsutfall uppgår till 0,5 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,2 miljoner kronor. Danderyds kommun äger 16 laddstationer av äldre modell som behöver bytas ut. Med omfördelning av medel från projekt kabelbyten 0,7 miljoner kronor. Byten startade år 2024 med slutår 2025. Total prognos för projektet uppgår till 0,7 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Laddstationer har 0,5 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 0,2 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Lekplatsupprustning 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 1,0 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,5 miljoner kronor. Syftet är att skapa förbättrade rum för lek och lärande. Upprustning samt flertal renoveringar har utförts. Här kan nämnas nya gung- och klätterställningar på Baldersvägens- och Ösbyparkens lekplats samt nya lekställningar i Svanholmsparken. Total prognos för projektet uppgår till 4,5 miljoner kronor, vilket inte innebär avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Lekplatsupprustning har totalt 1,0 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 0,5 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Mörby C delprojekt allmänna anläggningar

Årets investeringsutfall uppgår till 4,9 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 7,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att projekteringen inte har kunnat hålla den takt som tidigare planerats samt att tidplanen för gångbana längs E18 inte kan fastställas innan utformningen godkänts av Trafikverket och finansieringen överenskommit mellan berörda parter. Projektet avser utbyggnad och förnyelse av allmän platsmark inom detaljplaneprojekt Mörby Centrum, med en total investeringsbudget på 159,9 miljoner kronor. Slutrapportering av genomförandedel Park och Södra torg planeras att presenteras till nämnden under våren 2025. Projektering torget vid Mörbyplan samt del av Mörbyleden pågår. Upphandling av Mörbyplan planeras till första halvåret 2025 och upphandling av Mörbyleden till 2026. Mörby C delprojekt allmänna anläggningar har 80,2 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 79,7 miljoner kronor förs över till kommande år.

Portvägen vid Roslagsbanans station Enebyberg

Projektet Portvägen vid Roslagsbanans station Enebybergs syfte var att skapa planskild korsning med Roslagsbanan. Arbetena utförs av Region Stockholm men tekniska nämnden är medfinansierad. Region Stockholm ansöker om bidrag från Trafikverket där kommunens del blev 29,8 miljoner kronor för både Portvägen och Gethagsvägen, vilket är 8,7 miljoner kronor mer än tidigare bedömning. Arbetena är avslutade och slutbesiktning har skett under året.

Slutreglering sker under kommande år. Portvägens totala utfall uppgår till 28,3 miljoner kronor, vilket underskrider beslutad budget med 18,7 miljoner kronor.

Gethagsvägen vid Roslagsbanan mellan Enebybergs och Roslagsnäsby station

Avser åtgärder för att skapa planskild korsning för gång- och cykelväg med Roslagsbanan. Arbetena utförs av Region Stockholm men tekniska nämnden är medfinansierad. Region Stockholm ansökte om bidrag från Trafikverket där kommunens del blev 29,8 miljoner kronor för både Portvägen och Gethagsvägen. Gethagsvägen är till ytan litet men av komplex karaktär. Arbetena är avslutade och slutbesiktning har genomförts under året. Utfall för hela projektet totalt uppgår till 8,7 miljoner kronor, vilket överskrider beslutad budget med 0,9 miljoner kronor.

Bullerskyddsskärmar Enebybergsvägen

Projektet bullerskyddsskärmar, vars syfte var att byta ut befintliga bullerskärmar på det kommunala vägnätet vid Enebybergsvägen, har slutbesiktigats med godkänt resultat. Den slutgiltiga budgeten fastställdes av kommunstyrelsen i oktober 2023 till 60,1 miljoner kronor. Projektet har slutrapporterats och det totala utfallet uppgår till 57,1 miljoner kronor vilket innebär en lägre kostnad än budget med 3,0 miljoner kronor.

Investeringar VA-verksamheten

VA-verksamhet projekt (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
Reinvestering pumpstationer etapp 1 & 2	11,0	1,7	9,3	85%
Reinvestering pumpstationer etapp 3 & 4	26,0	4,6	21,4	82%
VA Mörby Centrum	20,0	0,3	19,7	99%
Flytt av tryckstegringsstationer Mörby C	6,0	1,1	4,9	82%
Övriga VA-investeringar 2024	49,0	37,6	11,4	23%
Tryckspill Strandvägen genomförandefas	35,0	0,1	34,9	99%
Summa alla projekt	147,0	45,4	101,6	69%

Tidsbestämda projekt VA-verksamheten (mnkr)	Beslutad projektbudget	Totalt utfall t.o.m. 2024	Kvar att förbruka	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Reinvestering pumpstationer etapp 1 - 2	73,0	54,7	18,3	73,0	2025
Reinvestering pumpstationer etapp 3 och 4	56,0	4,6	51,4	56,0	2026
VA Mörby Centrum	60,0	0,5	59,5	60,0	2025
Flytt av tryckstegringsstationer Mörby C	6,0	4,1	1,9	6,0	2025
Övriga VA-investeringar 2024	49,0	37,6	11,4	49,0	2025
Tryckspill Strandvägen genomförandefas	35,0	5,3	29,7	35,0	2025
Summa tidsbestämda projekt	279,0	106,8	172,2	279,0	

Reinvesteringar pumpstationer etapp 1 & 2

Pumpstationsprojekt etapp 1 & 2 har produktionsmässigt avslutats. Det går idag inte att presentera en prognos för utfallet då ersättningen till entreprenören är föremål för en rättslig tvist. Total beslutad budget för Reinvestering pumpstationer etapp 1 & 2 är 73,0 miljoner kronor och projektet har totalt 54,7 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024.

Reinvesteringar pumpstationer 3 & 4

Pumpstationerna i Danderyds kommun är föremål för en genomgripande renovering. Reinvesteringar pumpstationer etapp 3 & 4 syftar till att slutföra renovering av samtliga stationer. Total prognos för projektet uppgår till 56,0 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse mot total beslutad budget. Årets investeringsutfall uppgår till 4,6 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 21,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att upphandlingen har avbrutits då inkomna anbud vida översteg budget. En leverantörsdialog i form av en RFI har genomförts och förvaltningen har efter den informationen omarbetat förfrågningsunderlaget och publicerat det igen. Vid årets slut pågick upphandlingsprocessen. Den mindre del som ändock upparbetats är investeringsinsatser som varit nödvändiga att utföra för att säkerställa funktion av stationerna. Reinvesteringar pumpstationer etapp 3 & 4 har 4,6 miljoner kronor, upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 21,4 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

VA Mörby Centrum

VA Mörby Centrum syftar till att förnya ledningar i främst Mörbyleden. Projektet avser nödvändiga VA-investeringar i samband med utvecklingen runt Mörby Centrum. Årets investeringsutfall uppgår till 0,3 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 19,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att projekteringsfasen har behövt invänta infrastrukturplanen för Mörby Centrum. Total prognos för projektet uppgår till 60,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget.

Flytt av tryckstegringsstation Mörby C, Mörby Centrum

Årets investeringsutfall uppgår till 1,1 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 4,9 miljoner kronor. VA-verksamheten har idag de flesta tryckstegringsstationer inhysta i privata fastigheter. Det är otillfredsställande ur både ett säkerhets- och driftmässigt perspektiv. De behöver alltså flyttas ut till fristående byggnader. Projektet syftar till att nå det målet, en station per år. Första etappen avseende flytt av tryckstegringsstation Mörby C har slutförts. Projektet har totalt 4,1 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför en lägre utgift med 1,9 miljoner kronor än totalbudget. Outnyttjade medel förs över till nästa budgetår.

Övriga VA-investeringar, 2024

För att hålla de kommunala VA-ledningarna i önskat skick behöver ledningsnätet förnyas. Denna investering är i enlighet med förvaltningsplanen och planeras genomföras i tre etapper med startår 2024. Årets investeringsutfall uppgår till 37,6 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 11,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att förvaltningen saknat ramavtal för genomförandet av investeringarna. Det har gjort arbetet mer tidsödande. Övriga VA-investeringar har 37,6 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 11,4 miljoner kronor förs över till budget- och slutår 2025.

Tryckspill Strandvägen, genomförandefas

Årets investeringsutfall uppgår till 0,1 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 34,9 miljoner kronor. Projektet avser en till största delen sjöförlagd spillvattenledning som är tänkt att ersätta den gamla ledningen i Strandvägen. Projektet är inbegripet i en rättslig prövning av ledningsrätt. Avvikelsen beror på att den rättsliga processen inte är avgjord. Total prognos för projektet uppgår till 35,0 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse mot budget. Tryckspill Strandvägen har totalt 5,3 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024. Outnyttjade medel uppgående till 29,7 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Investeringar avfallsverksamheten

Projekt (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
Avfallskärl 2024 - 2026	0,8	0,8	0,0	0%
Behållare ÅVS 2024 - 2025	0,3	0	0,3	100%
Summa alla projekt	1,1	0,8	0,3	27%

Tidsbestämda projekt avfallsverksamheten (mnkr)	Beslutad projektbudget	Totalt utfall t.o.m. 2024	Kvar att förbruka	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Avfallskärl 2024 - 2026	4,1	0,8	3,3	4,1	2026
Behållare ÅVS 2024 - 2025	0,5	0,0	0,5	0,5	2025
Summa tidsbestämda projekt	4,6	0,8	3,8	4,6	

Avfallskärl 2024 – 2026

Årets investeringsutfall uppgår till 0,8 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse mot budget. Kärlinvesteringarna innefattar utbyteskärl för äldre kärl som utrangerats samt kärl till abonnenter som startar helt nya abonnemang eller ändrar sitt abonnemang till andra kärlstorlekar. Total prognos för projektet uppgår till 4,1 miljoner kronor, vilket inte innebär någon avvikelse från total beslutad investeringsbudget. Investeringar för avfallskärl har totalt 0,8 miljoner upparbetat per sista december 2024.

Behållare ÅVS 2024 - 2025

Årets investeringsutfall uppgår till 0,0 miljoner kronor, vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,3 miljoner kronor. Från och med 2024 har kommunen insamlingsansvaret för förpackningar från återvinningsstationerna (ÅVS). Syftet med projektet är att byta ut behållare samt annan utrustning för att möta insamlingsansvaret samt vid behov utöka antal stationer. Avvikelsen beror på att inga behållare har behövt bytas och inga nya platser har tagits fram. Behållare ÅVS investeringar har 0,0 miljoner kronor upparbetat per sista december 2024, vilket medför att outnyttjade medel uppgående till 0,5 miljoner kronor förs över till budgetår 2025.

Investeringar mark och strategisk planering

Mörby Centrum, delprojekt mark

Avser marköverlåtelse enligt avtal mellan kommunen, Skandia Köpcentrum AB och Skandia Bostäder AB i samband med genomförande av detaljplan för Mörby Centrum. Årets utfall är 0,3 miljoner kronor, vilket innebär lägre kostnader med 15,1 miljoner kronor jämfört med budget. Kommunen har tidigare erlagt 53,7 miljoner kronor för inlösen av allmän platsmark år 2022. Ytterligare 14,2 miljoner kronor samt tillkommande kostnader för indexuppräknings från 2013 till aktuellt datum för tillträde ska erläggas när tillträde kan ske till den allmänna platsmark som återstår för kommunen att lösa in. Avtalsförhandlingar pågår och slutlig reglering bedöms inte kunna ske förrän 2025. Prognosen för utgifter år 2025 justeras till 19,4 miljoner kronor och kvarvarande inkomster från markförsäljning bedöms uppgå till 3,4 miljoner kronor.

Mark projekt (mnkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Avvikelse %
Mörby Centrum del mark	15,4	0,3	15,1	98%
Summa alla projekt	15,4	0,3	15,1	98%

Tidsbestämda projekt mark (mnkr)	Beslutad projektbudget	Totalt utfall t.o.m. 2024	Kvar att förbruka	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Mörby Centrum del mark	68,0	54,2	13,8	73,1	2025
Summa	68,0	54,2	13,8	73,1	

7. Risker

De risker som förvaltningen ser under 2025 är potentiella avvikelser som kan medföra negativa konsekvenser både avseende ekonomi, nyttjande av resurser samt leverans mot invånare, kund och hyresgäst. Värdering av risker både avseende dess potentiella inträffande och dess ekonomiska konsekvenser är ytterst svåra att genomföra.

Skattefinansierad verksamhet

Det är i vissa delar svårt att rekrytera nyckelfunktioner vilket leder till att beroendet av inhyrd personal är stort. Förutom att det belastar budgeten väsentligt ökar risken för att väsentliga rutiner och processer inte följs och att det långsiktiga arbetet påverkas negativt. Det pågår ett intensivt arbete med nyrekrytering inom berörda verksamheter. Detta tar tid och rörligheten hos många nyckelpersoner är hög, vilket innebär att arbetet med ledarskap och medarbetarskap i samklang är fortsatt mycket viktigt.

Vinterdriften under 2024 års två första månader var omfattande. 2025 har inletts med mild väderlek men det går inte att prognostisera snömängderna under resterande del av året. Denna ovisshet ger en risk och svårighet att bedöma den framtida kostnadsutvecklingen.

Intäktsfinansierad verksamhet – fastighetsverksamheten

Under året har ett intensivt arbete bedrivits för att upprätta nya effektiva ramavtal och fasa ut tidigare avtal inom ett flertal olika discipliner. Det är ett pågående arbete och det, i kombination med ett flertal nya entreprenadupphandlingar samt en stor volym förnyade konkurrensutsättningar, innebär en belastning dels på fastighetsverksamheten medarbetare dels upphandlingsenhetens resurser. En risk är att upphandlingar stannar upp med anledning av att resurser inte finns tillgängliga och det i förlängningen riskerar att minska upparbetningen av investeringsmedel.

Elnätägarens prisökningar riskerar att skapa en underfinansiering för den löpande verksamheten. Det finns ingen kommunikation i förväg kring stundande prisökningar, prishöjningar har aviserats efter den upprättade årsbudgeten och denna risk kvarstår för kommande år. De volatila energipriserna innebär en risk inför kommande år. För 2025 har 100 % av prognostiserad volym prissäkrats, vilket motsvarar den sannolika volymen som är nödvändig att upphandla för att säkerställa leverans till kommunkoncernen för helåret 2025. För 2026 har 50 % av prognostiserad volym prissäkrats, där kvarstår en volym som måste hanteras under 2025 med alla de osäkerheter som det medför. Risken kan sannolikt kvarstå i samband med budgetarbetet inför 2026.

Blir det lägre temperaturer under kommande år än ett normalt år kan det medföra ökade kostnader för uppvärmning av kommunens fastigheter i form av ökade elkostnader, fjärrvärmekostnader samt kostnader för olja. Ett år med mer nederbörd än normalt kan leda till merkostnader såväl i löpande drift som ett resultat av följdskador och driftstörningar.

Taxefinansierad verksamhet – VA- och avfallsverksamheten

En risk för VA-verksamheten är att reparationskostnaderna kommer att öka ytterligare. Under en längre period har antalet driftstörningar ökat och därmed också kostnaderna för dessa. VA-verksamheten har genomfört en genomgripande renovering av pumpstationer i Danderyds kommun. Projektet är avslutat men VA-verksamheten och entreprenören är inte överens om kostnaderna, vilket innebär en ekonomisk risk kopplad till den slutliga regleringen.

Kommunerna är från och med 2024 ansvariga för att samla in förpackningsavfallet från återvinningsstationerna samt från hushåll som idag har fastighetsnära insamling av förpackningar. Avfallsverksamheten erhåller en intäkt från producenterna genom Naturvårdsverket för insamlingsansvaret av förpackningar, men intäkterna är mycket lägre än kostnaderna som insamlingen innebär. Risker är att kostnaderna för förpackningsinsamlingen kommer att fortsätta öka medan ersättningen fortsätter att vara låg. Därtill finns risken att intäkterna för viktavgiften kommer att minska drastiskt om avfallstaxans konstruktion kvarstår. Inför den framtida obligatoriska matavfallsinsamlingen behöver avfallstaxan ses över, eftersom kunders ökade matavfallsortering leder till minskade intäkter. Därför behöver avfallstaxans konstruktion göras om så att det blir en mer balanserad avfallstaxa som även omfattar de framtida, kända, insamlingskraven.

En framtida risk som kan påverka avfallsverksamhetens ekonomi är de nya lagförslag som är ute på remiss till februari 2025. Förslaget skulle kunna innebära förändringar i det kommunala insamlingsansvaret kring returpapper, spillfett och frival för verksamheter. Detta skulle kunna innebära att nya tjänster behöver tas fram med kort varsel, vilket kan bli kostsamt.